

Liderul științei agricole românești – academicianul Cristian Hera*

Acad. Păun Ion Otiman

Cristian Hera vine din lumea rurală prahoveană, primele lecții de agricultură și respectul față de pământul natal, față de solul românesc de care se va ocupa o viață întreagă, le primește de la harnicii săi bunici, țărani în satul Brazi-Bătești, dar și de la părinții săi, Maria și Dumitru, învățători în sat, pentru că, în acele timpuri, învățătorii (și preoții) satului erau și primii agricultori ai obștiei, făclii vii pentru țaranul român.

Format într-un mediu intelectual de excepție al liceelor pe care le-a urmat, „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din Ploiești și „Sfântul Gheorghe” din București, în preajma unor personalități academice de primă mărime de la București și Moscova, amintindu-i, credem suficient, numai pe profesorii Gheorghe Ionescu-Șișești și David Davidescu, dar și în universități și centre de cercetare din lume: Leipzig și Halle (Germania), INRA Versailles (Franța), Uppsala (Suedia), Urbana (SUA), Ottawa (Canada), Bambera și Adelaide (Australia), Roakura (Noua Zeelandă), Saporu, Kyoto, Hokkaido (Japonia), Beijing, Shangang (China) etc., tânărul Cristian Hera se desăvârșește profesional în mod exemplar, devenind, la acea dată, o mare speranță a științei agronomice românești.

La scurt timp după ce și-a început activitatea de cercetător, demonstrând aptitudini manageriale în domeniul științei, a fost numit director științific (1970–1981) și, mai apoi, director general (1982–1991), deci timp de 21 de ani, la cel mai important institut de cercetare agronomică al României, ICCPT Fundulea. Principalele programe de cercetare științifică din agricultura României (programul porumbului, programul grâului, programul florii soarelui și soiei, programele de genetică și

ameliorare a plantelor, programele de nutriție minerală și fertilizare, programele de protecția plantelor etc.), precum și proiectele de colaborare științifică cu marile institute de cercetare similare din Europa, America, Asia, sunt concepute și coordonate, timp de aproape un sfert de secol, de cercetătorul Cristian Hera.

Mișcându-se cu ușurință în mai multe spații științifice, culturale și lingvistice, confirmă rapid prin rezultatele de excepție în cercetare, fiindu-i depistate de timpuriu, încă din primii ani de activitate, și calitățile de organizator, expert și manager în domeniile științifice în care s-a format.

Academicianul Gheorghe Ionescu-Șișești, ca vicepreședinte al Academiei Române și președinte al Secției de științe biologice și agricole, îl alege în calitate de colaborator apropiat, numindu-l pe tânărul cercetător Cristian Hera secretarul științific al secției evocate. Dovedind aptitudini manageriale de netăgăduit, se dezvoltă cu ușurință, deținând în decursul timpului o mulțime de responsabilități științifice ca secretar științific, expert sau președinte de agenții, centre științifice internaționale, academii europene sau mondiale:

– *secretar științific* al Comisiei a IV-a Fertilitatea solului și nutriția plantelor, Societatea Internațională de Știința Solului (SISS);

– *cercetător științific* responsabil în programele internaționale de cercetare coordonate de Agenția Internațională de Energie Atomică (AIEA) de la Viena, Austria, privind utilizarea izotopilor stabili și radioactivi în folosirea rațională a îngrășămintelor: cultura grâului (1968–1972), cultura porumbului (1964–1968) cultura leguminoaselor pentru boabe (1972–1982);

*Cuvânt rostit la sesiunea omagială „Academicianul Cristian Hera la 85 de ani”
(12 decembrie 2018, Aula Academiei Române)

– *expert* al AIEA în utilizarea tehnicilor nucleare pentru îndrumarea specialiștilor din diferite țări ale lumii în inițierea și efectuarea cercetărilor în domeniul fertilității solului, nutriției plantelor și aplicării îngrășămintelor;

– *președinte* al celei de-a XII-a Adunări generale a Conferinței Europene pentru Îngrășăminte Chimice, București;

– *președinte* al Conferinței Organizației Națiunilor Unite pentru Dezvoltarea Industriei (UNIDO): „Producerea și folosirea îngrășămintelor chimice și substanțelor fitofarmaceutice”;

– *președinte* al celei de-a IV-a Comisii de fertilitatea solului și nutriția plantelor din cadrul Societății Internaționale de Știința Solului, ales prin vot secret la al X-lea Congres Mondial de Știința Solului (1974), Moscova;

– *președinte* al Comisiei de fertilitatea solului și nutriția plantelor din cadrul Societății Internaționale de Știința Solului (SISS), reales la al XI-lea Congres mondial (1978), Edmonton, Canada;

– *membri* în Comitetul Executiv al Centrului Internațional Științific pentru Îngrășăminte (CIEC), ales pentru patru ani la al IX-lea Congres Mondial pentru Îngrășăminte, Budapesta, Ungaria (apoi reales);

– *director* (prin concurs), Secția de fertilitatea solului, nutriția plantelor, irigații și producție vegetală – Departamentul de cercetare al AIEA – Diviziunea mixtă FAO/AIEA Viena, Austria;

– *membri* în comisii de atestare a titlului de profesor universitar (Kuala Lumpur, Malaysia; Gent, Belgia; Braunschweig, Germania; Budapesta, Ungaria);

– *președinte* al Centrului Științific Internațional pentru Îngrășăminte (CIEC), ales la Adunarea generală a CIEC (6 iunie), Viena, Austria;

– *președinte* CIEC, confirmat în funcție patru ani, la al XI-lea Congres Mondial pentru Îngrășăminte, Ghent, Belgia (1997);

– *președinte* CIEC. Reales în funcție pentru o perioadă de încă patru ani la cel de-al XII-lea Congres Mondial pentru Îngrășăminte, Beijing, China (2001);

– *membri* în Comisia de evaluare IFA (International Fertilizer Association) pentru decernarea premiilor internaționale pentru îngrășăminte;

– *membri* în Comitetul de conducere al Uniunii Europene a Academiiilor de Științe Agricole (UEAA), ales la Paris, Franța;

– *vicepreședinte* al Uniunii Europene a Academiiilor de Științe Agricole (UEAA), ales de Adunarea generală a UEAA, Sankt Petersburg, Rusia;

– *președinte* CIEC, reales în funcție pentru o perioadă de încă patru ani, la cel de-al XIV-lea Congres Mondial pentru Îngrășăminte, Chiang Mai, Tailanda;

– *președinte* al Uniunii Europene a Academiiilor de Științe Agricole (UEAA), ales de Adunarea generală a UEAA, iunie 2006, București, România.

Devine un veritabil globe-trotter, străbătând lumea de la est la vest, de la nord la sud, de la Moscova la Edmonton, de la Viena la Kuala-Lumpur, de la Uppsala la Camberra și Adelaida, de la Kyoto și Beijing la Iraputo în Mexic, în Indonezia, Uruguay, Chile, Costa Rica și până în Coasta de Fildeș și unde și mai unde, peste tot semănând și fertilizând cu întinsele sale cunoștințe cursurile regionale și interregionale pentru perfecționarea cercetărilor și universitarilor organizate de AIEA de la Viena.

Activitățile științifice inițiate, organizate, analizate și evaluate în cadrul programelor de cercetare și asistență tehnică finanțate de AIEA Viena, în perioada 1991–1996, de către Cristian Hera se desfășoară în următoarele țări: Thailanda, Indonezia, Malaiezia, Egipt, Uruguay, Chile, Ecuador, Venezuela, Pakistan, Camerun, Turcia, Iordania, Arabia Saudită, Qatar, Oman, Emiratele Arabe Unite, Costa Rica, Nicaragua, Portugalia, China, Turcia, Siria, Myanmar, Irak, Egipt, Coasta de Fildeș, Etiopia.

Cursuri regionale și interregionale organizate și coordonate de Cristian Hera pentru perfecționarea cercetărilor și cadrelor universitare participante la programele de cercetare științifică și asistență tehnică finanțate de AIEA Viena: Santiago, Chile (regional – pentru America Latină), Seibersdorf, Austria (interregional), Ankara, Turcia (regional pentru Europa și Orientul Mijlociu), Seibersdorf, Austria (interregional), Bangkok, Thailanda (regional – pentru Asia și zona Pacificului), Seibersdorf, Austria (interregional), Addis Abeba, Etiopia (regional – pentru Africa), Irapuato, Mexic (regional – pentru America Latină).

Dovedind calități de manager, de excelent coordonator și organizator al manifestărilor științifice interne și internaționale, i se încredințează de diferite structuri științifice naționale și internaționale președinția sau, în primii ani de activitate, secretariatul a peste 60 de consfătuiri, simpozioane, conferințe și congrese în România și peste tot în lume.

Manifestări științifice interne și internaționale organizate și coordonate:

- **consfătuiri naționale** anuale de agrofitehnie în diferite zone în România;
- **consfătuiri și simpozioane din cadrul AIEA**, inclusiv simpozionul de la Acapulco, Mexic din 1994;
- **al X-lea Simpozion internațional CIEC**, Braunschweig, Germania;
- **al XI-lea Congres mondial pentru îngrășămintele**, Ghent, Belgia;
- **al XI-lea Simpozion internațional CIEC**, Pulawy, Polonia;
- **al XII-lea Simpozion internațional CIEC**, Suceava, România;
- **al XII-lea Congres mondial pentru îngrășămintele**, Beijing, China;
- **dezbaterile naționale „Folosirea rațională și conservarea solurilor românești”**, Academia Română, sub patronajul **președintelui României**;
- **dezbaterile naționale „Cercetarea științifică și agricultura durabilă”**, ASAS;
- **al XIII-lea Simpozion internațional CIEC**, Tokat, Turcia;
- **simpozionul „Metode de cercetare în cultura plantelor de câmp în România”**, ASAS, București;
- **simpozion dedicat împlinirii a 115 ani de la nașterea academicianului Gheorghe Ionescu-Șișești „Priorități ale cercetării științei în domeniul culturilor de câmp”**, ASAS, București;
- **dezbaterile naționale „Probleme actuale ale agriculturii, în contextul integrării europene și al globalizării”**, ASAS, București;
- **al XIV-lea Simpozion internațional CIEC**, Debrecen, Ungaria;
- **simpozion național dedicat aniversării a 75 de ani de la înființarea Institutului de Cercetări Agonomice al României (ICAR)**;
- **al XV-lea Simpozion internațional CIEC**, Pretoria, Africa de Sud;
- **dezbaterile naționale „Satul Românesc – astăzi și mâine”**, Academia Română, București;
- **al XIV-lea Congres mondial pentru îngrășămintele**, Chiang Mai, Thailanda;
- **a patra Adunare generală a UEAA**, București, România;
- **al XVI-lea Simpozion internațional CIEC**, Ghent, Belgia;
- **reuniune UEAA**, Simferopol, Ucraina;
- **simpozionul „80 de ani de cercetare științifică**

agricolă instituționalizată ICAR-ASAS în România”, București;

- **a V-a Adunare generală a UEAA**, Riga, Latvia;
- **conferința BSBA „Biotehnologie-Știință și progres în Subregiunea Mării Negre”**, Albena, Bulgaria;
- **al XVII-lea Simpozion internațional CIEC**, Cairo, Egipt.

Toate calitățile menționate anterior în domeniul managementului științific și încă multe în domeniul științific propriu-zis, pe care din lipsă de timp și spațiu nu le prezentăm în lucrarea de față, îl plasează pe cercetătorul Cristian Hera în poziția de lider de necontestat al cercetării științifice românești timp de mai bine de 40 de ani:

- **președintele Secției de cultura plantelor – ASAS**;
- **președinte al ASAS** (ales prin vot secretar în Adunarea generală a ASAS, 5 noiembrie 2001, reales la 8 decembrie 2005);
- **vicepreședintele Consiliului național al Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale (MAPDR)**;
- **vicepreședinte al Colegiului Consultativ pentru Cercetare, Dezvoltare și Inovare (ANCS-MedC)**;
- **vicepreședinte al Consiliului Național de Atestare a Gradelor, Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (MedC)**;
- **președinte al Consiliului Național de Etică Universitară (MedC)**;
- **președinte al Secției de științe agricole și silvice din Academia Română** (ales prin vot secret);
- **membru în Prezidiul Academiei Române**;
- **vicepreședinte al Academiei Române** (mai 2010–decembrie 2017);
- **președinte al Academiei Române** (ianuarie–aprilie 2018).

Cine cunoaște îndeaproape preocupările academicianului Cristian Hera, începând din anul 1957 și până în prezent, sau cine numai îi parcurge extrem de întinsul *curriculum vitae*, are o mare dificultate în a-i sintetiza activitatea de o viață ca om de știință – cercetător al științei agronomice românești, manager, lider și ca om al cetății. Mi-am asumat această dificilă întreprindere, conștient fiind că oricât aș fi de scrupulos, de atent, de laborios și cu oricâtă asiduitate am cercetat biografia, viața și activitatea academicianului Cristian Hera la împlinirea celor optzeci și cinci de ani, sin-

teza, de câteva pagini, nu ar acoperi tot ceea ce a lăsat peren în urma sa academicianul sărbătorit. Aceasta este și motivul care m-a determinat să mă aplec asupra contribuției de excepție în conducerea cercetării științifice agronomice românești, în calitate, mai întâi, de manager al Institutului de Cercetări pentru Cereale și Plante Tehnice Fundulea, de președinte al Secției de cultura plantelor de la ASAS, de lider al științei agronomice nu numai din România, ci și al academiilor de științe agricole din lume.

În majoritatea funcțiilor naționale și internaționale, poziția de lider este obținută prin vot sau concurs, plasându-l pe domnul academician Cristian Hera în fruntea personalităților din domeniul științei agronomice românești.

Despre o personalitate complexă, cu o suprafață științifică neegalată de niciunul dintre colegii din generația anilor 1960–2018, despre omul care, în paralel, s-a aplecat o viață întreagă, cu rezultate remarcabile asupra cercetării științifice fundamentale și aplicative în domeniul nutriției minerale și folosirii îngrășămintelor în agricultură, despre cel care a condus cu competență cercetarea științifică agronomică românească timp de jumătate de secol,

dar și despre cel care a reprezentat, ca nimeni altul, știința agricolă românească în lume mai bine de 50 de ani, se poate spune, fără teamă de a greși, de a exagera sau de a măguli că este **liderul de necontestat al științei agricole românești și unul dintre liderii de primă mărime ai cercetării științifice agronomice mondiale ai perioadei contemporane.**

În final, deși nu în ultimul rând, conaționalul și colegul nostru, academicianul Cristian Hera ocupă un loc de frunte și în galeria personalităților științifice agronomice mondiale, amintindu-i aici pe Lester Brown, Jean-Marc Boussard, Hubert Spiertz, Winfried Blum, Atanas Atanasov, Björn Sigurbörnsson, David Walber etc.

Sunt numai câteva considerente, fapte, rezultate și aprecieri care ne-au sugerat titlul acestei lucrări *Academicianul Cristian Hera – liderul de necontestat al științei agricole românești*, la care, adăugând prezența și prestația internațională de proporții a sărbătoritului de azi, colegul nostru de Academie, ne îndreptățește, fără tăgadă de a greși, să-l definim drept **personalitatea științifică românească cea mai proeminentă în spațiul științific agronomic.**